

* - ماجرای سقیفه ی بنی ساعده:

پس از رحلت پیامبر در حالی که علی(ع) و شماری از اصحاب مشغول خاک سپاری بودند تعدادی از انصار و مهاجرین در سقیفه بنی ساعده گرد آمدند و در باره جانشینی پیامبر به گفتگو پرداختند . هر دو گروه با نادیده گرفتن وصیت پیامبر در غدیر خم مدعی بودند که خلافت و جانشینی رسول خدا حق آنان است

* - به خلافت رسیدن ابوبکر:

با توجه به اینکه از گذشته میان انصار رقابت و اختلاف وجود داشت . جمعی از حاضران در سقیفه ، با ابوبکر که یکی از مهاجرین کهنسال بود بیعت کردند و بدین ترتیب وی به عنوان خلیفه اول شناخته شد

* - سکوت حضرت علی درابتدای خلافت ابوبکر:

گروهی از مسلمانان با یاد آوری خطبه پیامبر در غدیر ، خواهان بیعت با علی(ع) بودند اما علی(ع) با سکوت خود مانع بروز تفرقه و درگیری میان مسلمانان شد تا اسلام پایدار بماند

* - خلافت ابوبکر:

ابوبکر حدود دو سال خلافت کرد و عمرین خطاب را به جانشینی خود برگزید

* - خلافت عمر:

عمر در دوران ده ساله حکومت خود کار فتوحات را که از اواخر دوران خلافت ابوبکر آغاز شده بود با جدیت دنبال کرد . سپاهیان اعزامی از سوی عمر ، علاوه بر بخش وسیعی از ایران ، کشورهای سوریه ، لبنان ، فلسطین و مصر را نیز فتح کرد

* - خلافت عثمان و

عثمان خلیفه سوم توسط شورایی که عمر تعیین کرده بود به خلافت رسید . در زمان او بر خلاف دو خلیفه قبلی ، زندگی تجملاتی و شیوه اشرافی رواج یافت و اطرافیان و کارگزاران خلیفه با ثروت به دست آمده از فتوحات به خوش گذرانی مشغول شدند

اوضاع کشور در زمان او:

* - مجازات و تبعید بعضی از یاران پیامبر:

عثمان جمعی از صحابه و یاران نزدیک پیامبر مانند ابوذر ، عمار و مالک اشتر را به دلیل آنکه از او و اطرافیانش انتقاد می کردند ، مجازات و تبعید کرد

* - عاقبت عثمان:

عملکرد اطرافیان خلیفه سوم نارضایتی گروهی از مسلمانان را برانگیخت . آنان از نقاط مختلف به مدینه آمدند و اعتراض خود را نسبت به عملکرد عاملانش اعلام کردند . امام علی(ع) تلاش زیادی کرد که مخالفان را آرام کند و مانع بروز درگیری و خونریزی شود ، اما سرانجام معترضان خشمگین به خانه خلیفه هجوم بردند و او را کشتند

* - تولد حضرت علی و دوران کودکی و نوجوانی او:

امام علی(ع) فرزند ابوطالب در کعبه به دنیا آمد . آن حضرت دوران کودکی و نوجوانی را در خانه ی حضرت محمد(ص) و تحت تربیت وی به سر برد

* - ترک شهر مکه توسط پیامبر و رفتن به مدینه:

شهامت و فداکاری علی(ع) و خوابیدن در بستر پیامبر سبب شد که پیامبر بدون هیچ آسیبی از مشرکان ، مکه را به سوی مدینه ترک کند

* - در دوران سه خلیفه حضرت علی چه می کرد:

آن حضرت به تفسیر قرآن ، تربیت شاگردان و پاسخ گویی به سوالات دینی مردم می پرداخت . همچنین ایشان به عمران و آبادی و احداث نخلستان ها توجه زیادی داشت

* - به خلافت رسیدن حضرت علی (ع):

پس از کشته شدن عثمان ، مردم دریافتند که جامعه اسلامی بی سرپرست مانده است . بسیاری از مهاجرین و انصار خواهان بیعت با علی (ع) شدند ، اما آن حضرت تمایلی به پذیرش خلافت نداشت . سرانجام با اصرار زیاد مردم ، امام علی (ع) منصب خلافت را پذیرفت

* - عوامل مخالفت ریاست طلبان با حضرت علی (ع):

اصرار علی (ع) بر عمل به قرآن و سنت پیامبر و اجرای عدالت موجب مخالفت و دشمنی ریاست طلبان شد . این گروه چون اطمینان یافتند که امام به دلخواه آنان عمل نخواهد کرد به فتنه جویی پرداختند و سه جنگ جمل ، صفین و نهروان را بر آنحضرت تحمیل کردند

* جنگ جمل:

از آنجا که امام علی (ع) هیچگونه تمایلی به جنگ و خونریزی میان مسلمانان نداشت ، کوشید از طریق گفتگو و نصیحت بیعت شکنان و شورشیان را قانع کند که دست از تفرقه و آشوب بردارند اما شورشیان اقدام به جنگ کردند . امام در جنگ جمل شورشیان را شکست داد

* - جنگ صفین :

در جنگ صفین امام علی (ع) به مقابله با سپاه معاویه رفت و آنها را ظالمین نامید . پایداری یاران علی (ع) به ویژه مالک اشتر آثار شکست را بر چهره ی سپاه ستمگر آشکار ساخت . اما در آخرین لحظات ، نیرنگ عمر و عاص مانع پیروزی سپاهیان امام علی (ع) شد

* - چرا حضرت علی (ع) شهر کوفه را مرکز خلافت قرار داد:

امام در ابتدای حکومت خود ، برای دفع تهدیدات بیعت شکنان و دشمنان عدالت از مدینه رهسپار عراق شد و شهر کوفه را مرکز خلافت خود قرار داد

* - مهم ترین ویژگی ها و دستاوردهای حکومت حضرت علی (ع):

برگزیدن افراد صالح به حکومت ولایات

ساده زیستی و مقابله با اشرافی گری

مدارا با مخالفان

تأکید بر عدالت

زیرا بسیاری از یاران و سپاهیان آن حضرت تمایلی به نبرد نداشتند و فقط گروه اندکی آماده جهاد بودند. این در حالی بود که معاویه با وعده ی دادن پول و مقام ، بسیاری از روسای قبایل و حتی یاران نزدیک امام را فریب داده و جذب خود کرده بود

* - چرا امام حسن ناچار شد پیشنهاد صلح معاویه را بپذیرد:

معاویه سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد. عمروعاص یکی از این افراد بود ، او که به طمع دست یافتن به حکومت مصر به معاویه پیوسته بود ، نقش مهمی در جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین داشت.

* - جلوگیری از شکست معاویه در جنگ صفین:

معاویه در شام (سوریه) به خلافت نشست. او سیاستمداری فریبکار بود و با دادن پول و مقام ، اشخاص با نفوذ و قدرتمند را جذب خود می کرد.

* - معاویه بعد از صلح چه کرد::

به دستور او بر منبر و در خطبه های نماز جمعه به امام علی بدگویی می شد. یاران و پیروان آن حضرت مورد آزار و شکنجه قرار می گرفتند.

* - به دستور معاویه چه کارهایی صورت گرفت:

* - معاویه با توطئه ای ، **امام حسن (ع)** را به شهادت رساند. او همچنین فرزندش **یزید** را به جانشینی خود ، انتخاب و خلافت را **موروثی** کرد.

امام حسین (ع) سال ها در کنار پدرش امیرمؤمنان و برادرش امام حسن(ع) در صحنه ی جهاد و مبارزه حاضر بود. آن حضرت پس از شهادت برادر ، با سخنرانی و نامه های افشاگرانه علیه حکومت ظالمانه ی معاویه مبارزه کرد. پس از مرگ معاویه ، پسرش یزید طبق وصیت او به خلافت رسید

* - زمینه های قیام امام حسین(ع):

با نوشتن نامه های فراوان ایشان را به آن شهر دعوت کردند. امام نخست اعتنایی به آن نامه ها نکرد ، اما با اصرار کوفیان ، پسر عموی خود مسلم بن عقیل را روانه ی آنجا کرد. پس از ورود مسلم به کوفه ، هزاران نفر با مسلم به نمایندگی از امام حسین بیعت کردند. امام پس از دریافت نامه مسلم عازم کوفه شد

* - مردم کوفه پس از شنیدن خبر حرکت امام حسین(ع):

عبیدالله با ایجاد رعب و وحشت مردم را ترساند و مسلم بن عقیل را دستگیر کرد و به شهادت رساند. او سپس مردم کوفه را وادار کرد که آماده ی جنگ با امام حسین (ع) شوند

* - عبیدالله بن زیاد در شهر کوفه:

سپاه یزید مانع رسیدن امام حسین و یارانش به کوفه شدند و کاروان آن حضرت را ناچار به توقف در سرزمین گرم و خشک کربلا (نینوا) نمودند. لشکریان یزید که تعدادشان بسیار زیاد بود ، امام حسین(ع) و یارانش را در محاصره و در روز عاشورا جنگ را آغاز کردند. امام و یارانش که مرگ در راه عقیده و ایمان را سعادت در سایه حکومت ستمگران را ننگ می دانستند شجاعانه جنگیدند و به شهادت رسیدند

* - واقعه عاشورا:

هدف من اصلاح امت جدّم رسول الله ، امر به معروف و نهی از منکر و پیاده کردن سیره ی رسول الله و پدرم علی بن ابیطالب است

* - امام حسین(ع) در وصیت نامه خود از هدف از قیام را چه فرمود: